

Sygn. akt XIII Ca 147-/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 lipca 2016 r.

Sąd Okręgowy we Wrocławiu – Wydział XIII Cywilny Rodzinny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Alicja Spustek - Kłaskała

Sędziowie: SSO Ewa Litowińska- Kutera

SSR del. Sylwia Krajewska

Protokolant: Kamila Polewska

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2016 r. we Wrocławiu

sprawy z powództwa małoletnich S. i I. K. reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową J. F.

przeciwko D. K. (1)

o podwyższenie alimentów

oraz z powództwa wzajemnego D. K. (1)

przeciwko małoletnim S. i I. K. reprezentowanym przez przedstawicielkę ustawową J. F.

o obniżenie alimentów

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego dla Wrocławia- Krzyków we Wrocławiu z dnia 21 grudnia 2015 r. sygn. akt IIIRC 216/15;

I. zmienia częściowo zaskarżony wyrok w punkcie I , II i III w ten sposób, że alimenty zasądzone punktem I na rzecz małoletniego powoda I. K. obniża do kwoty po 1500,- (tysiąc pięćset) złotych miesięcznie, natomiast alimenty zasądzone punktem II na rzecz małoletniego powoda S. K. obniża do kwoty po 1500,- (tysiąc pięćset) złotych miesięcznie, nie naruszając pozostałych postanowień punktów;

II. w pozostałej części apelację oddala;

III. nie obciąża małoletnich powodów kosztami procesu w postępowaniu apelacyjnym.

/Sylwia Krajewska / /Alicja Spustek- Kłaskała/ /Ewa Litowińska- Kutera /

Sygn. akt: XIII Ca 147/16

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu wyrokiem z dnia 21 grudnia 2015 r. wydanym w sprawie III RC 216/15 z powództwa małoletnich S. i I. K. reprezentowanych przez przedstawicielkę ustawową J. F. przeciwko D. K. (1) o podwyższenie alimentów i powództwa wzajemnego D. K. (1) przeciwko małoletnim S. i I. K. reprezentowanym przez przedstawicielkę ustawową J. F. o obniżenie alimentów: podwyższył alimenty zasądzone od pozwanego D. K. (1) na rzecz małoletniego powoda I. K. wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia Krzyków z dnia 25 marca 2014

r. w sprawie o sygn. akt III RC 283/13 z kwoty po 1.200,00 zł miesięcznie, do kwoty po 2.000,00 zł miesięcznie, płatne poczynając od dnia 28 kwietnia 2015 r., z góry do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat do rąk J. F. jako przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda (punkt I wyroku); podwyższył alimenty zasądzone od pozwanego D. K. (1) na rzecz małoletniego powoda S. K. wyrokiem Sądu Rejonowego dla Wrocławia Krzyków z dnia 25 marca 2014 r. w sprawie o sygn. akt III RC 283/13 z kwoty po 1.200,00 zł miesięcznie, do kwoty po 1.800,00 zł miesięcznie, płatne poczynając od dnia 28 kwietnia 2015 r., z góry do 10-go dnia każdego miesiąca wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku zwłoki w płatności którejkolwiek z rat do rąk J. F. jako przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda (punkt II wyroku); w pozostałym zakresie powództwo oddalił (punkt III wyroku); oddalił powództwo wzajemne o obniżenie alimentów (punkt IV wyroku); wyrokowi w pkt. I i II nadał rygor natychmiastowej wykonalności (punkt V wyroku).

Rozstrzygnięcie powyższe Sąd oparł głównie na następujących ustaleniach faktycznych

Małoletni S. K. i I. K., urodzeni dnia (...), pochodzą z nieformalnego związku (...).

Wyrokiem z dnia 25 marca 2014 r. wydanym w sprawie o sygnaturze III RC 283/13 Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu zasądził od pozwanego tytułem alimentów na rzecz małoletniego I. K. kwotę po 1.200,00 zł miesięcznie i na rzecz małoletniego S. K. kwotę po 1.200,00 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 maja 2013 r., płatne do 10. dnia każdego miesiąca z góry, z ustawowymi odsetkami w razie zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, do rąk ustawowej przedstawicielki małoletnich J. F.. Wyrokiem z dnia 25 lipca 2014 r. wydanym w sprawie o sygnaturze XIII Ca 267/14, Sąd Okręgowy we Wrocławiu na skutek apelacji wniesionych przez obie strony oddalił obie apelacje.

Początkowo J. F. wraz z synami zamieszkiwała w kawalerce przy ul. (...). Mieszkanie było obciążone kredytem, przy czym w styczniu 2013 r. do lokalu wprowadzili się także rodzice J. F., którzy po sprzedaży swojego mieszkania przekazali jej w formie darowizny kwotę 120.000,00 zł. Po spłacie części kredytu hipotecznego, zadłużenie z tego tytułu w dacie wydania ostatecznego orzeczenia o alimentach wynosiło około 30.000,00 zł. Rata z tytułu przedmiotowego kredytu wynosiła 125,00 zł miesięcznie, a okres kredytowania wynosił wówczas 30,00 lat.

Następnie J. F. podjęła decyzję o zakupie kolejnego mieszkania w systemie TBS, na co przeznaczyła łącznie 90.000,00 zł, w tym na remont lokalu. Środki na zakup i wyremontowanie mieszkania pozyskała z dwóch pożyczek zaciągniętych: u pracodawcy – w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych – na kwotę 25.000,00 zł oraz w banku (...) w wysokości 40.000,00 zł. Miesięczne raty kredytowe z tego tytułu wynoszą odpowiednio po 416,67 zł i 460,00 zł miesięcznie.

W dacie wydania orzeczenia w sprawie III RC 283/13 J. F. wraz z małoletnimi powodami – pozwanymi wzajemnymi zamieszkiwała w mieszkaniu TBS, którego koszty utrzymania kształtowały się na poziomie około 760,00 zł miesięcznie. Na powyższe składały się miesięczne wydatki na: czynsz – 680,00 zł i energię elektryczną – 80,00 zł. Tym samym na każdego z mieszkańców przypadała kwota po 253,00 zł miesięcznie.

J. F. i małoletni powodowie – pozwani wzajemnie w dalszym ciągu mieszkają w mieszkaniu TBS, którego koszty utrzymania kształtują się na poziomie 900,00 zł miesięcznie, w tym: czynsz – 783,39 zł, energia elektryczna – 00,18 zł miesięcznie. Na każdego z mieszkańców przypada kwota po 294,00 zł miesięcznie. J. F. ponosi koszty abonamentu internetowego w kwocie 51,25 zł miesięcznie.

W dacie wydania ostatecznego orzeczenia w przedmiocie alimentów miesięczne usprawiedliwione potrzeby każdego z małoletnich powodów były tożsame i kształtowały się na poziomie około 1.700,00-1.800,00 zł miesięcznie na rzecz każdego z nich i oprócz 1/3 kosztów utrzymania mieszkania, tj. kwoty 253,00 zł, składały się na nie miesięczne wydatki na: wyżywienie – 300,00 zł miesięcznie (puszka mleka modyfikowanego na tydzień: 4 x 44,00 zł = 176,00 zł + napoje – 15,00 zł tygodniowo – 4 x 15,00 zł = 60,00 zł oraz pozostałe artykuły żywnościowe), artykuły higieniczne i kosmetyczne (maści, szampony, balsamy, kremy) – 50,00 zł i pampersy – 150,00 zł miesięcznie, obuwiu ortopedycznym – 80,00 zł, zabawki – 37,00 zł miesięcznie.

Matka małych dzieci dokonywała zakupów odzieży dla synów sezonowo. W sezonie zimowym 2013 zakupiła synom kurtki – 240,00 zł, kombinezony – 240,00 zł, czapki, szaliki, śpiochy, body. Zakupów dokonywała w sklepach: H&M, C&A. (...), A., D.. Średnio w skali miesiąca na odzież dla dzieci wydatkowała 150,00 zł.

Małoletni powodowie są wcześniakami. Zostali wypisani ze szpitala w dniu 13 sierpnia 2012 r. w stanie średnim z zaleceniami dalszego leczenia w poradni audiologicznej, poradni wad serca, poradni retinopatii wcześniaczej, poradni chirurgii dziecięcej. Dodatkowo, poza leczeniem w poradniach, dzieci po opuszczeniu szpitala otrzymywały leki oraz były pod stałą kontrolą monitorów oddechu.

Od grudnia 2012 r. do chwili wydania ostatecznego orzeczenia w przedmiocie alimentów małoletni dwa razy w tygodniu uczestniczyli w zajęciach rehabilitacji ruchowej (neurologicznej). Byli pod opieką poradni, chirurgicznej, audiologicznej i kardiologicznej. Uczęszczali do neurologa. Jednorazowy koszt wizyty neurologicznej to wydatek rzędu 200,00 zł. Małoletni byli włączeni do programu wczesnego wspomagania rozwoju, brali udział w zajęciach prowadzonych przez logopedę, psychologa i fizjoterapeutę. Koszt zapewnienia im opieki lekarskiej kształtował się na poziomie po około 100,00 zł miesięcznie. W 2014 r. małoletni przyjmowali na stałe następujące leki: D., D., D., N. od trzech dni przyjmują P. i S. oraz J. C.. Średni koszt zakupu leków w skali miesiąca to wydatek rzędu 50,00 zł.

W wyniku przeprowadzonych u małych dzieci I. i S. K. badań, w tym zebranego wywiadu zdrowotnego i obserwacji klinicznej SI stwierdzono u chłopców zakłócenia z modulacją i przetwarzaniem sensorycznym, ograniczoną kontrolą postawy oraz zmniejszone umiejętności praktyczne. Stwierdzono jednoznacznie, że chłopcy wymagają indywidualnej terapii integracji sensorycznej jeden raz w tygodniu przez okres roku oraz wskazanych w zaleceniach lekarskich ćwiczeń indywidualnych z dziećmi przez rodziców w domu.

W następstwie powyższego od dnia 2 lutego 2014 r. małoletni uczęszczali na zajęcia terapii sensorycznej. Koszt przedmiotowej terapii nie był refundowany przez NFZ i wynosił po 200,00 zł miesięcznie na rzecz każdego z chłopców. W związku z koniecznością ćwiczeń w domu matka małych dzieci musiała kupić kołderki obciążeniowe po 200,00 zł jedna. Matka małych dzieci za konieczne szczepienia synów zapłaciła 1.500,00 zł.

W 2014 r. do usprawiedliwionych potrzeb małych dzieci należały również wydatki związane z zapewnieniem im wypoczynku letniego i zimowego. Wakacje letnie 2013 r. J. F. wraz z synami spędziła w R. nad Bałtykiem, za co zapłaciła 2.500,00 zł. Wcześniej w kwietniu 2013 r. także z małoletnimi synami spędziła 5 dni w J..

Małoletni S. i I. mają 3 lata. W dalszym ciągu są poddawani rehabilitacji. Uzyskali opinię o potrzebie wczesnego wspomagania rozwoju dziecka z zaleceniem wielospecjalistycznej opieki psychologicznej, pedagogicznej, logopedycznej, rehabilitacji ruchowej, integracji sensorycznej, zajęć na basenie, okresowej opieki medycznej (neurologicznej, psychiatrii dziecięcej, okulisty, ortopedy, otolaryngologa oraz lekarza rehabilitacji ruchowej). Niezbędne jest stałe monitorowanie rozwoju chłopców, a także pogłębiona diagnoza psychologiczno-pedagogiczna przed rozpoczęciem edukacji przedszkolnej. Małoletni mają również orzeczenie o niepełnosprawności datowanej od urodzenia. Orzeczenie wydane zostało do dnia 31 maja 2016 r.

Od lipca 2015 r. małoletni uczestniczą w hipoterapii, która odbywa się w stadninie poza granicami W.. Miesięczny koszt zajęć wynosi 120,00 zł na każdego z chłopców. Małoletni uczestniczą także w zajęciach w wodzie na S. Olimpijskim we W., co stanowi koszt 150,00 zł miesięcznie na dziecko. S. i I. poddawani są dwa razy w tygodniu integracji sensorycznej metodą B., co kosztuje od 480,00 do 520,00 zł miesięcznie za dwoje dzieci (240,00-260,00 zł) w zależności od liczby zajęć w miesiącu. Chłopcy są również rehabilitowani w domu. Ponadto małoletni raz na 3-4 miesiące są poddawani badaniom oraz rehabilitacji w Centrum Neuropsychiatrii w W.. Wizyta jest bezpłatna, jednak J. F. ponosi koszty dojazdu do W.. Całkowity koszt dojazdów samochodem na zajęcia rehabilitacyjne oraz do Centrum neuropsychiatrii, wraz z kosztem parkingów, wynosi około 300,00 zł miesięcznie, to jest około 150,00 zł miesięcznie na dziecko. Małoletni pozostają również pod stałą kontrolą chirurgiczną, ortopedyczną, neurologiczną, okulistyczną, stomatologiczną. Ze względu na długie terminy oczekiwania na wizytę w publicznym systemie opieki zdrowotnej J. F. korzysta z wizyt prywatnych. Średni miesięczny koszt wizyt lekarskich wynosi 120,00 zł na dziecko. Małoletni zażywają

na stałe leki, a ponadto w razie chorób sezonowych konieczny jest zakup dodatkowych lekarstw. Średni miesięczny koszt zakupu leków dla małych dzieci wynosi po 100,00-120,00 zł na dziecko. W dniach 21-24 listopada 2015 r. małe dzieci S. przebywał w szpitalu z powodu zapalenia płuc. W tym okresie J. F. była na zwolnieniu lekarskim, przebywała z małym dzieckiem w szpitalu. Koszt pobytu matki w szpitalu wyniósł łącznie 45,00 zł.

Małe dzieci nie pozostają już na diecie mlecznej. Ze względu na zróżnicowanie schorzeń nie mają jednej diety. Miesięczny koszt wyżywienia każdego dziecka wynosi około 450,00 zł miesięcznie. Zakup odzieży dla małych dzieci stanowi wydatek około 100,00 zł miesięcznie. Małe dzieci I. ma uczulenie na sztuczne tkaniny, w związku z czym J. F. kupuje synom odzież z naturalnych włókien. Na obuwiu dla małych dzieci I. i S. matka przeznaczona kwotę odpowiednio 120,00 zł i 100,00 zł miesięcznie. Małe dzieci I. stosuje buty ortopedyczne, małe dzieci S. – wkładki ortopedyczne, które stanowią dodatkowy koszt około 15,00 zł miesięcznie. Ponadto małe dzieci I. ma zalecenie noszenia ortez, które kosztują 1.400,00 zł, przy czym kwota 1.000,00 zł jest pokrywana z refundacji. Rozmiar ortez dostosowany jest do wymiarów dziecka, w związku z czym istnieje konieczność ich wymiany co około 3 miesiące. Na zabawki dla małych dzieci oraz sprzęt do rehabilitacji w domu J. F. przeznaczona kwotę 80,00-100,00 zł miesięcznie na dziecko, na rozrywkę – około 50,00 zł miesięcznie. Środki higieniczne i kosmetyki kosztują około 80,00 zł miesięcznie na dziecko, fryzjer – około 10,00 zł miesięcznie. Małe dzieci są w trakcie treningu czystości, jednak podczas zajęć rehabilitacyjnych w dalszym ciągu korzystają z pieluszek jednorazowych, co wiąże się z wydatkiem w kwocie około 80,00 zł miesięcznie na dziecko.

Dnia 11 lipca 2012 r. J. F. i D. K. (1) zawarli umowę o świadczenie usług medycznych w zakresie preparatyki i przechowywania komórek macierzystych z krwi pępowinowej z (...) Sp. z o.o. Na podstawie aneksu do powyższej umowy z dnia 26 września 2014 r. roczną opłatą za przechowywanie krwi pępowinowej ustalono na kwotę 516,60 zł. Do czasu uprawomocnienia się ostatecznego orzeczenia w przedmiocie alimentów koszt ten ponosił wyłącznie D. K. (1). Obecnie został on w całości sędowany na J. F..

J. F. ma wykształcenie wyższe – uzyskała doktorat z prawa. Od 13 lipca 2005 r. była zatrudniona w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych na stanowisku trenera i z tego tytułu osiągała dochód w wysokości średnio 2600 zł netto miesięcznie. Dodatkowo była zatrudniona na czas określony w Wyższej Szkole (...), gdzie uzyskiwała wynagrodzenie w wysokości około 2.000,00 zł netto miesięcznie. Nadto wymieniona na podstawie umowy zlecenia prowadziła zajęcia z grupą ćwiczeniową. Z tego tytułu za okres od lutego do października 2013r. uzyskała dochód w wysokości 283,00 zł netto.

W roku podatkowym 2012 J. F. uzyskała dochód brutto w wysokości 51 607,35 zł. Do stycznia 2014 r. J. F. pracowała głównie zdalnie, w domu, w poniedziałki prowadziła zajęcia na uczelni naprzemiennie przez 2 i 3 godziny, w każdy wtorek 1,5 godziny, co drugi weekend 2-4 godzin zajęć, łącznie 8 godzin tygodniowo. W czasie, gdy pracowała poza domem, w opiece nad synami pomagali jej rodzice. Z racji tego, że jej pracodawca od stycznia 2014 r. wymagał, by świadczyła pracę w miejscu pracy, a nadto pojawiła się konieczność rehabilitacji sensorycznej dzieci, J. F. w dniu 5 lutego 2014 r. wystąpiła do swojego pracodawcy ZUS-u z wnioskiem o obniżenie wymiaru czasu pracy do wymiaru 20 – godzinnego przez okres od dnia 24 lutego 2014 r. do dnia 1 lutego 2015 r. z uwagi na konieczność uczestniczenia przez jej dzieci w rocznej terapii (...) Sensorycznej oraz wykonywania dodatkowych ćwiczeń w domu. Pracodawca na powyższe wyraził zgodę. Pismem z dnia 19 lutego 2014 r. poinformował J. F., że od dnia 24 lutego 2014 r. do dnia 1 lutego 2015 r. będzie świadczyła pracę w wymiarze 1/2 etatu z wynagrodzeniem zasadniczym w wysokości 1.850,00 zł brutto miesięcznie, tj. około 1.350,00 zł netto miesięcznie.

W dacie wydania poprzedniego orzeczenia w przedmiocie alimentów ze wszystkich źródeł J. F. uzyskiwała świadczenia w wysokości około 3.300,00 zł netto miesięcznie.

J. F. pozostaje zatrudniona w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych oraz na Uczelni (...)Handlowej im. H. C. na stanowisku adiunkta. Dnia 17 lipca 2014 r. J. F. wystąpiła do pracodawcy – ZUS z wnioskiem o udzielenie urlopu wychowawczego w okresie od dnia 1 października 2014 r. do dnia 30 września 2015 r. Wniosek został rozpatrzony pozytywnie.

Przedstawicielka ustawowa małoletnich świadczy pracę na Uczelni (...)Handlowej im. H. C.. Umowy o pracę zawierane są na czas określony – na jeden rok. Z tego tytułu uzyskuje wynagrodzenie w kwocie 2.730,00 zł brutto miesięcznie, to jest średnio 1.976,30 zł netto miesięcznie.

Przedstawicielka ustawowa w dalszym ciągu spłaca pożyczkę hipoteczną zaciągniętą w (...). Ponadto J. F. ma w dalszym ciągu zadłużenie w Zakładowym Funduszu Świadczeń Socjalnych. Na dzień 31 grudnia 2014 r. zadłużenie wynosiło 18 751,96 zł.

W 2014 r. D. K. (1) zamieszkiwał w należącym do niego mieszkaniu, które zakupił z środków pochodzących z darowizny od ojca, położonym we W. przy ul. (...). Mieszkanie składa się z trzech pokoi, ma łączną powierzchnię 119 m².

Na stałe miesięczne koszty utrzymania mieszkania składały się wówczas opłaty za: czynsz – 800,00 zł, energię elektryczną – średnio 150,00 zł, Internet – 55,00 zł, podatek od nieruchomości – 37,00 zł (445,00 zł rocznie).

Do marca 2014 r. pozwany – powód wzajemny był właścicielem nieruchomości gruntowej o powierzchni 15500 m² położonej w J. (gmina Z.), na której był usytuowany dom jednorodzinny. Nie było centralnego ogrzewania. Dom nie był wówczas wynajmowany. Dnia 3 marca 2014 r. D. K. (1) i J. K. zawarli umowę darowizny, w której pozwany – powód wzajemny darował swojej matce nieruchomość w J.. Strony umowy darowizny określiły całkowitą wartość nieruchomości na kwotę 175.500,00 zł.

Pozwany – powód wzajemny w 2014 r. był zatrudniony w I. (...) na stanowisku Kierownika D.. Kierował zespołem 31 osób. W okresie od 1 grudnia 2012 r. do 31 maja 2013 r. uzyskał wynagrodzenie w łącznej kwocie 32 696, 14 netto, co daje średnio 5.450,00 zł netto miesięcznie. D. K. (1) stale podnosił swoje kwalifikacje zawodowe, ukończył około 30 kursów zawodowych, których koszty pokrywał samodzielnie bądź ze środków pochodzących od pracodawcy. W 2012 r. skończył menadżerskie studia podyplomowe, za które zapłacił 5.000,00 zł. W 2013 r. zdał egzamin MWaire, za co zapłacił 170,00 dolarów amerykańskich, następnie zdał egzamin zarządzania projektami, za co zapłacił 100,00 dolarów amerykańskich.

W roku podatkowym 2012 D. K. (1) osiągnął dochód brutto ze stosunku pracy w wysokości 102.913,52 zł a z tytułu obrotu papierami wartościowymi uzyskał dochód w wysokości 170,34 zł przy przychodzie w wysokości 43.127,50 zł i kosztach jego uzyskania w wysokości 41.420,16 zł.

D. K. (1) wraz z dwiema innymi osobami uczestniczył w projekcie Cmentarze (...). Zakupił domenę internetową. Była to działalność non profit. Udzielał pomocy w kwestiach związanych z informatyką w prowadzonych przez jego kolegę – T. K. oraz brata – M. K. (1) – firmach. Posiadał oszczędności zgromadzone na lokatach terminowych w kwocie około 45.000,00 zł. Inwestował na giełdzie.

D. K. (1) deklarował, że na swoje bieżące utrzymanie oprócz kosztów utrzymania mieszkania (średnio 1.050,00 zł miesięcznie) wydatkuje kwotę około 3.150,00 zł miesięcznie. Na powyższe składały się miesięczne wydatki na: wyżywienie – 450,00 zł, owoce – 60,00 zł, kosmetyki – 200,00 zł, kulturę – 95,00 zł, sport – 100,00 zł, edukację, w tym książki i gazety branżowe oraz zakup oprogramowania– 250,00 zł, galanterię skórzaną – 100,00 zł, bieliznę, garnitury, spodnie, koszule, kurtki – 350,00 zł, sprzęt elektroniczny – 150,00 zł, sprzęt do domu – 60,00 zł, okulary – 15,00 zł, pościel, kołdry – 16,00 zł.

Pozwany posiadał samochód T. (...) z 2004 r. Na utrzymanie samochodu wydatkował 840,00 zł miesięcznie (400,00 zł paliwo, 1.200,00 zł rocznie ubezpieczenie, 100,00 zł rocznie przegląd rejestracyjny, serwis auta – 75,00 zł miesięcznie).

Dnia 28 kwietnia 2014 r. pozwany – powód wzajemny zawarł umowę kredytową na kwotę 200.000,00 zł. Okres kredytowania wynosi 192 miesiące. Wysokość miesięcznej raty jest zmienna i wynosi do 2.500,00 zł miesięcznie.

Pozwany od stycznia do czerwca 2013 r.łożył na utrzymanie synów średnio kwotę po 500,00 zł miesięcznie.

D. K. (1) jest uczuciowo związany z dziećmi i ukierunkowany na zachowanie swojego aktywnego udziału w ich życiu i wychowaniu. W strukturze jego osobowości nie występują cechy, które ograniczałyby lub uniemożliwiłyby mu prawidłowe wywiązywanie się z obowiązków opiekuńczo-wychowawczych wobec synów.

Postanowieniem Sądu z dnia 28 czerwca 2013 r. w sprawie I. N. 926/12 ustalono, że D. K. (1) ma prawo do osobistych kontaktów z małoletnimi I. i S. K. w: każdą środę miesiąca w godzinach od 17:00 do 20:00; każdy II i IV weekend miesiąca, poczynając od piątku od godz. 17:00 do niedzieli do godz. 20:00; w latach nieparzystych w okresie Świąt Bożego Narodzenia w pierwszy dzień Ś. tj. od dnia 25. XII każdego roku od godziny 10:00 do 20:00, a w latach parzystych w dniu 24 XII od godz. 10:00 do godz. 20:00; w okresie Wielkanocy w latach parzystych, w Poniedziałek od godziny 10:00 do 20:00, a w latach nieparzystych w Wielką Niedzielę od godz. 9:00 do godz. 20:00; w Dzień Ojca od godz. 9:00 do godz. 20:00; w dniu 1 VI od godz. 9:00 do godz. 20:00, w latach parzystych; w dniu 6 XII od godz. 9:00 do godz. 20:00 w latach nieparzystych; w dniu 11 VII od godz. 9:00 do godz. 20:00 w latach parzystych - poza miejscem zamieszkania małoletnich, bez obecności ich matki.

Pozwany – powód wzajemny w 2014 r. utrzymywał stały kontakt z synami. Spędzał z nimi łącznie 6 dni w miesiącu. Oprócz łożenia na rzecz dzieci alimentów pozwany dokonywał na rzecz synów niezbędnych zakupów odzieży, środków higienicznych, zabawek.

Pozwany w czasie, gdy małoletni byli pod jego bezpośrednią opieką, tj. w czasie 6 dni w miesiącu, wydatkował na ich wyżywienie po 30,00 zł, na zabawki po 25,00 zł. Kupował dzieciom pieluchy, krem N. i B. za około 12,00 zł. Małoletni mieli u pozwanego – powoda wzajemnego w pełni wyposażony pokój, swoje rzeczy osobiste, zabawki. D. K. (1) kupił dzieciom foteliki samochodowe za 630,00 zł. Deklarował, że zapewnienie synom wypoczynku letniego kosztuje 1.200,00 – 1.500,00 zł, zaś wypoczynku zimowego – 800,00 zł.

Postanowieniem z dnia 21 kwietnia 2015 r. wydanym w sprawie o sygnaturze III RNsm 90/14 Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Krzyków we Wrocławiu zmienił punkty I, II, III i IV postanowienia z dnia 28 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt III RNsm 926/12 w ten sposób, że ustalił kontakty D. K. (1) z małoletnimi I. K. i S. K. w okresie od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia przez następnych 12 miesięcy: poza miejscem zamieszkania małoletnich, bez obecności wnioskodawczyni J. F., w obecności kuratora sądowego w każdą środę miesiąca w godzinach od 16:30 do 19:00, w każdy piątek miesiąca w godzinach od 16:30 do 19:00; poza miejscem zamieszkania małoletnich, w obecności wnioskodawczyni J. F. w każdą sobotę miesiąca w godzinach od 10:15 do 12:15; poza miejscem zamieszkania małoletnich, bez obecności wnioskodawczyni J. F. w co drugą niedzielę miesiąca w godzinach od 13:00 do 19:00; poza miejscem zamieszkania małoletnich, bez obecności wnioskodawczyni J. F. w latach nieparzystych w okresie Świąt Bożego Narodzenia w pierwszy dzień Ś., tj. dnia 25.XII. każdego roku od godz. 13:00 do 19:00, a w latach parzystych w dniu 24.XII. od godz. 13:00 do 19:00, w latach parzystych w okresie Wielkanocy, w Poniedziałek od godziny 13:00 do 19:00, a w latach nieparzystych, w Wielką Niedzielę od godz. 13:00 do 19:00, w Dzień Ojca od godz. 16:30 do 19:00, w dniu 1.VI. od godz. 16:30 do 19:00 w latach parzystych, w dniu 6.XII. od godz. 16:30 do 19:00 w latach nieparzystych. Koszty obecności kuratora przy kontaktach rodzice małoletnich ponoszą po połowie.

Jednocześnie Sąd postanowił zmienić punkty I, II, III i IV postanowienia tutejszego Sądu z dnia 28 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt III RNsm 926/12 w ten sposób, że ustalił kontakty uczestnika postępowania D. K. (1) z małoletnimi I. K. i S. K. w okresie po upływie 12 miesięcy od dnia uprawomocnienia się niniejszego orzeczenia, poza miejscem zamieszkania małoletnich, bez obecności wnioskodawczyni J. F.: w każdą środę miesiąca w godzinach od 16:30 do 19:00; w każdy piątek miesiąca w godzinach od 16:30 do 19:00; w co drugi weekend miesiąca, poczynając od soboty od godziny 10:00 do niedzieli do godziny 19:00; w latach nieparzystych w okresie Świąt Bożego Narodzenia w pierwszy dzień Ś., tj. dnia 25.XII. każdego roku od godz. 10:00 do 19:00, a w latach parzystych w dniu 24.XII. od godz. 10:00 do 19:00; w latach parzystych w okresie Wielkanocy, w Poniedziałek od godziny 10:00 do 19:00, a w latach nieparzystych w Wielką Niedzielę od godz. 10:00 do 19:00; w Dzień Ojca od godz. 16:30 do 19:00; w dniu 1.VI. od godz. 16:30 do 19:00 w latach parzystych; w dniu 6.XII. od godz. 16:30 do 19:00 w latach nieparzystych; w dniu 11.VII. od godz. 16:30 do 19:00 w latach parzystych; w okresie wakacji letnich każdego roku, poczynając od 01 sierpnia od godz. 09:00 do 08 sierpnia do godz. 20:00 z prawem nocowania małoletnich u uczestnika postępowania, w dniu 11.VII. od godz. 16:30

do 19:00 w latach parzystych; w okresie wakacji letnich, poczynając od 01 do 08 sierpnia w godzinach od 09:00 do godz. 20:00 bez prawa małoletnich do nocowania u uczestnika postępowania.

Pozwany – powód wzajemny kontynuuje zatrudnienie w firmie (...) i uzyskuje z tego tytułu miesięczny dochód w kwocie średnio 7.290,00 zł netto miesięcznie. W 2014 r. D. K. (1) uzyskał łączny dochód brutto w kwocie 126.615,31 zł. Pozwany – powód wzajemny jest właścicielem samochodu marki T. (...). Koszty eksploatacji samochodu wynoszą około 500,00 zł miesięcznie.

Pozwany – powód wzajemny w związku z zatrudnieniem jest zobowiązany do podnoszenia swoich kwalifikacji. Miesięczny koszt kursów wynosi 120,00 zł, koszt zakupu programów komputerowych – 130,00 zł miesięcznie, koszt wymiany sprzętu komputerowego – średnio 100,00 zł miesięcznie.

Dnia 8 maja 2015 r. D. K. (1) zawarł z M. K. (1) pożyczkę w kwocie 15.000,00 zł na okres 30 miesięcy, spłacaną w ratach po 500,00 zł miesięcznie. Pozwany – powód wzajemny spłaca nadto w dalszym ciągu pożyczkę hipoteczną w ratach po około 2.000,00 zł miesięcznie.

D. K. (1) zamieszkuje w należącym do niego mieszkaniu, które zakupił z środków pochodzących z darowizny od ojca, położonym we W. przy ul. (...). Mieszkanie składa się z trzech pokoi, ma łączną powierzchnię 119 m². Do opłat mieszkaniowych zaliczają się: czynsz – 789,87 zł miesięcznie, podatek od nieruchomości – łącznie 445,0 zł rocznie, opłaty za energię elektryczną – około 100,00 zł miesięcznie. Obecnie mieszkanie jest wystawione na sprzedaż.

Pozwany – powód wzajemny pozostaje w nieformalnym związku z K. Z.. W dacie wydania orzeczenia była ona w dwudziestym tygodniu ciąży. Wydatki związane z ciążą od września do połowy grudnia 2015 r. (wizyty lekarskie, badania prenatalne, leki) wyniosły łącznie 1.800,00 zł i są ponoszone przez D. K. (1) i jego partnerkę po połowie. D. K. (1) i K. Z. nie mieszkają razem.

D. K. (1) kupuje dla małoletnich zabawki i ubranka, w swoim mieszkaniu dysponuje dla nich wyposażonym pokojem. Dokonywanych zakupów pozwany – powód wzajemny nie przekazuje J. F. ani małoletnim, pozostają one w jego mieszkaniu. Do czasu uprawomocnienia się postanowienia tutejszego Sądu z dnia 21 kwietnia 2015 r. kontakty D. K. (1) z małoletnimi odbywały się bardzo nieregularnie.

Postanowieniem z dnia 11 sierpnia 2015 r. wydanym w sprawie o sygnaturze III RNsm 796/14 Sąd powierzył wykonywanie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi J. F., z jednoczesnym ograniczeniem władzy rodzicielskiej D. K. (1) do współdecydowania o istotnych sprawach małoletnich, w szczególności: wychowania, w zakresie wyboru praktyk religijnych; leczenia, w zakresie decyzji dotyczących rehabilitacji i leczenia szpitalnego małoletnich; zmiany miejsca zamieszkania małoletnich; edukacji, w zakresie wyboru szkoły, udziału w zebraniach szkolnych i imprezach organizowanych przez szkołę. Jednocześnie J. F. została zobowiązana do informowania ojca o podejmowanych decyzjach dotyczących wychowania, leczenia, zmiany miejsca zamieszkania, edukacji w zakresie, w jakim pozostawiono ojcu prawo do współdecydowania, bez względnej zwłoki, drogą mailową, natomiast D. K. (1) został zobowiązany do poinformowania matki małoletnich o swoim stanowisku w przedmiocie istotnych decyzji dotyczących małoletnich, bez zbędnej zwłoki, tą samą drogą.

Przy tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy przeprowadzając analizę przede wszystkim przepisów art. 135-138 k.r.o., uznał, że zarówno za zasadne częściowe uwzględnienie powództwa głównego o podwyższenie alimentów oraz oddalenie powództwa wzajemnego o obniżenie alimentów przysługujących małoletnim S. i I. K..

Sąd Rejonowy między innymi zważył, że celem postępowania było ustalenie, czy od daty poprzedniego orzeczenia dotyczącego wysokości świadczeń alimentacyjnych nastąpiła zmiana stosunków uzasadniająca zmianę dotychczasowego zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego – powoda wzajemnego.

Sąd Rejonowy zważył, że od lipca 2014 r. do daty wydania orzeczenia nastąpił nieznaczny wzrost potrzeb małoletnich, stanowiący konsekwencję naturalnego procesu rozwoju psychofizycznego i społecznego małoletnich. Małoletni S. i I. nie są już karmieni mlekiem, w związku z czym wzrosły koszty ich wyżywienia, które kształtują się na poziomie około 450,00 zł miesięcznie na każdego z chłopców. Do usprawiedliwionych kosztów utrzymania małoletnich należy również zaliczyć koszt zakupu leków – w tym zarówno zażywanych stale, jak i kupowanych w razie choroby – w kwocie około 100,00-120,00 zł miesięcznie, zakup odzieży – około 100,00 zł miesięcznie, obuwia, w tym obuwia ortopedycznego – około 100,00-120,00 zł miesięcznie, zakup środków higienicznych – 80,00 zł miesięcznie, pampersów (małoletni są w trakcie treningu czystości, jednak podczas zajęć rehabilitacyjnych stosują pieluszki) – około 80,00 zł miesięcznie, fryzjera – około 10,00 zł miesięcznie, koszty rozrywki – około 50,00 zł miesięcznie, zabawek i akcesoriów do rehabilitacji – około 80,00-100,00 zł miesięcznie. Wzrostowi uległy również koszty utrzymania mieszkania – obecnie kształtują się one na poziomie około 900,00 zł miesięcznie, w związku z czym na każdego z powodów – pozwanych wzajemnie przypada kwota 300,00 zł miesięcznie.

Sąd Rejonowy uznał, że koszty rehabilitacji małoletnich wynoszą łącznie około 510,00 zł miesięcznie na jedno dziecko, co obejmuje wydatki na hipoterapię (120,00 zł), zajęcia w wodzie (150,00 zł), rehabilitację metodą B. (240,00-260,00 zł). Do zakresu usprawiedliwionych potrzeb małoletnich zaliczyć również należy koszty dojazdów na zajęcia rehabilitacyjne, kontrole w Centrum Neuropsychiatrii w W. (raz na 3 miesiące) oraz wizyty lekarskie, co stanowi koszt około 150,00 zł miesięcznie na każde dziecko. Ze względu na ograniczenia fizyczne małoletni nie są w stanie podróżować z matką środkami komunikacji miejskiej, a korzystanie z własnego samochodu jest najtańszą i najdogodniejszą alternatywą dla transportu publicznego. Sąd Rejonowy przy określeniu kosztów utrzymania dzieci uwzględnił również koszty wizyt lekarskich – małoletni pozostają pod kontrolą specjalistów z zakresu chirurgii, ortopedii, neurologii, okulistyki i stomatologii. Z uwagi na długie terminy oczekiwania na wizyty w ramach publicznej (...) korzysta z wizyt prywatnych, co stanowi średnio 120,00 zł miesięcznie na każdego z małoletnich. Sąd Rejonowy nie uznał przy tym za zasadne zarzutów pozwanego – powoda wzajemnego, że J. F. nie konsultuje z nim decyzji w sprawie form rehabilitacji małoletnich. Sąd zważył przy tym, że kwestie wykonywania władzy rodzicielskiej, bo do takich należy decydowanie o sposobach leczenia małoletnich, pozostają niezależne od obowiązku alimentacyjnego.

Po lipcu 2014 r. pojawiła się także potrzeba, aby małoletni I. stosował ortezy, co obciąża J. F. wydatkiem po około 160,00 zł miesięcznie. O. muszą być wymieniane regularnie, wraz ze stopniowym wzrostem dziecka. Z kolei małoletni S. ma zalecenie stosowania wkładek ortopedycznych do butów, co zwiększa koszty jego utrzymania o około 15,00 zł miesięcznie. Do obecnych kosztów utrzymania małoletnich należy również zaliczyć koszty przechowywania krwi pępowinowej w kwocie po około 22,00 zł miesięcznie, które po lipcu 2014 r. zostały w całości przerzucone na J. F..

Sąd Rejonowy ustalił więc, że obecne koszty utrzymania małoletnich I. i S. kształtują się na poziomie odpowiednio 2.300,00 zł i 2.150,00 zł miesięcznie, a tym samym od lipca 2014 r. wzrosły o około 350,00-500,00 zł.

W kwestii możliwości zarobkowych D. K. (1) Sąd Rejonowy zważył, że dochody uzyskiwane przez niego z pracy w firmie (...) uległy w ostatnim okresie wzrostowi. Podczas gdy średnie miesięczne wynagrodzenie netto pozwanego – powoda wzajemnego w pierwszej połowie 2013 r. wynosiło około 5.450,00 zł, obecnie kształtuje się ono na poziomie 7.290,00 zł, co stanowi wzrost o 1.840,00 zł. Wzrost ten nie jest konsumowany przez koszty podnoszenia kwalifikacji D. K. (1), które na podstawie jego zeznań, Sąd Rejonowy ustalił na poziomie około 350,00 zł miesięcznie.

Oceniając możliwości zarobkowe i majątkowe pozwanego – powoda wzajemnego, Sąd Rejonowy uwzględnił również to, że jak wynika ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, pozwany – powód wzajemny w marcu 2014 r. zawarł ze swoją matką umowę, na podstawie której darował jej zabudowaną nieruchomość położoną w miejscowości J., o wartości 175.500 zł. W chwili zawarcia umowy darowizny pozwany – powód wzajemny z jednej strony wiedział już, że spoczywa na nim obowiązek alimentacyjny, z drugiej zaś – postępowanie o alimenty nie było jeszcze prawomocnie zakończone, a D. K. (1) nie podniósł wówczas tej okoliczności ani w toku postępowania przed Sądem I instancji, ani w trakcie postępowania odwoławczego.

Sąd zważył nadto, że pozwany – powód wzajemny spłaca w ratach po 1.800 zł miesięcznie pożyczkę zaciągniętą na zwrot sumy pieniężnej, jaką jego rodzice udostępni mu na zakup mieszkania przy ul. (...). Jak wynika z treści umowy pożyczki, została ona zawarta dnia 29 kwietnia 2014 r., a zatem w miesiąc po wydaniu wyroku przez Sąd I instancji, a jeszcze przed uprawomocnieniem się orzeczenia w przedmiocie alimentów. Sąd zważył więc, że także spłata pożyczki nie może zostać uwzględniona jako obciążenie finansowe pozwanego – powoda wzajemnego mające wpływ na zakres jego obowiązku alimentacyjnego względem małoletnich. Dodatkowo Sąd ustalił, że miesięczne raty pożyczki ulegają zmniejszeniu wraz z upływem czasu i podczas gdy w czerwcu 2014 r. rata wyniosła 2.500 zł, to obecnie nie przekracza ona kwoty 2.100 zł miesięcznie. Sąd Rejonowy nie uwzględnił również faktu zaciągnięcia i konieczności spłaty pożyczki zaciągniętej przez D. K. (1) w wysokości 15.000 zł.

Sąd I instancji zważył, że pewien wpływ na rzeczywiste możliwości płatnicze pozwanego – powoda wzajemnego ma okoliczność, że obecna partnerka D. K. (1) K. Z. jest w ciąży, co generuje również po stronie pozwanego – powoda wzajemnego określone koszty. Koszty ciąży, obejmujące regularne wizyty lekarskie, okresowe badania prenatalne oraz zakup leków, ograniczają się obecnie do kwoty nie wyższej niż 400 zł miesięcznie i ponoszone są przez D. K. (1) w połowie.

Zasadnicza zmiana okoliczności zaszła po stronie przedstawicielki ustawowej małoletnich powodów – pozwanych wzajemnie. J. F. zdecydowała się na skorzystanie z bezpłatnego urlopu wychowawczego, a tym samym zrezygnowała częściowo z pracy zarobkowej, poświęcając zaoszczędzony czas opiece nad dziećmi. Decyzję tę Sąd Rejonowy rozpatrzył w dwóch kontekstach. Po pierwsze, korzystanie z bezpłatnego urlopu wychowawczego w ZUS ogranicza możliwości zarobkowe J. F., co znajduje bezpośrednie przełożenie na jej zdolności do partycypacji w kosztach utrzymania małoletnich. Decyzję o skorzystaniu z urlopu wychowawczego należy uznać za uzasadnioną. Mimo ustalonych postanowieniem tutejszego Sądu kontaktów małoletnich z pozwanym – powodem wzajemnym to na przedstawicielce ustawowej powodów – pozwanych wzajemnie spoczywa główny ciężar sprawowania osobistej pieczy nad dziećmi, które nie tylko ze względu na wiek, lecz również stan zdrowia wymagają wzmożonej opieki. Jak wynika z zeznań J. F., małoletni mogliby uczęszczać jedynie do przedszkola integracyjnego, jednakże placówka tego rodzaju znajduje się w dużej odległości od miejsca ich zamieszkania, a ze względu na częstotliwość zabiegów rehabilitacyjnych chłopcy mogliby przebywać w niej tylko pół dnia i to za pełną odpłatnością. Należy zatem stwierdzić, że w chwili obecnej przedstawicielka ustawowa małoletnich w pełni wykorzystuje swoje możliwości, które mimo jej wysokich kwalifikacji (doktorat z nauk prawnych) są ograniczone, a to z uwagi na konieczność roztoczenia osobistej pieczy nad małoletnimi. Nie sposób bowiem przyjąć, aby J. F. w obecnej sytuacji zobowiązana była świadczyć pracę w wymiarze dwóch etatów (na uczelni i w ZUS) i jednocześnie miała sprawować bezpośrednią pieczę nad dwojgiem małoletnich niepełnosprawnych dzieci. Nadto J. F. wykonuje wobec dzieci swój obowiązek alimentacyjny przez osobiste starania.

Sąd Rejonowy zważył, że wskutek zmian wskazanych powyżej po dacie wydania ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów dysproporcja między możliwościami zarobkowymi rodziców małoletnich oraz ich stopą życiową pogłębiła się. Dotychczas matka małoletnich dysponowała kwotą 4.300 zł miesięcznie Tymczasem pozwany – powód wzajemny, po odliczeniu od uzyskiwanych dochodów dotychczasowej kwoty alimentów miał do dyspozycji średnio 4.890 zł miesięcznie na zaspokojenie wyłącznie osobistych potrzeb oraz utrzymanie trzypokojowego mieszkania o powierzchni 119 m², którego eksploatacja (poza spłatą pożyczki, z której pozwany – powód wzajemny pośrednio sfinansował zakup mieszkania) generuje koszty rzędu 1.100 zł miesięcznie. Należy również zaznaczyć, że pozwany – powód wzajemny wystawił swoje mieszkanie na sprzedaż, w związku z tym można się spodziewać, że w najbliższej przyszłości pozyska on dodatkowe środki finansowe, które powinien spożytkować na zaspokojenie potrzeb nie tylko własnych, lecz także małoletnich pozostających na jego utrzymaniu.

Apelację od orzeczenia z dnia 21 grudnia 2015 r. wniósł D. K. (1), zaskarżając je w zakresie w jakim Sąd I instancji podwyższył alimenty na rzecz I. K. z kwoty po 1.200 zł do kwoty po 2.000 zł miesięcznie oraz na rzecz S. K. z kwoty po 1.200 zł do kwoty po 1.800 zł miesięcznie. Zaskarżonemu wyrokowi D. K. (1) zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego:

- art. 138 k.r.o. przez przyjęcie, że doszło do zmiany stosunków uzasadniającej podwyższenie obowiązku alimentacyjnego pozwanego, w sytuacji gdy przesłanka ta nie zaktualizowała się, albowiem:

a) uzasadnione potrzeby małoletnich powodów nie wzrosły od daty uprawomocnienia się ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów na rzecz małoletnich powodów;

b) nie zwiększyły się możliwości zarobkowe pozwanego i majątkowe, gdyż pomimo uzyskiwania przez niego wyższych dochodów od daty uprawomocnienia się ostatniego orzeczenia w przedmiocie alimentów na rzecz małoletnich powodów, zwiększyły się kwoty jego utrzymania, m.in. związane z ciążą partnerki pozwanego, wydaniem wszystkich oszczędności pozwanego i ponoszenia kosztów poprzednio ponoszonych z oszczędności z bieżącego wynagrodzenia pozwanego (m.in. na doszkalanie się i zakup sprzętu komputerowego), zaciągnięciem pożyczki hipotecznej na zwrot równowartości darowizny na rzecz ojca pozwanego w związku z odwołaniem tej darowizny po ulegnięciu przez ojca pozwanego poważnemu wypadkowi i doznaniu urazu kręgosłupa (co wiązało się ze znacznym pogorszeniem się jego sytuacji zdrowotnej i finansowej), pokrywaniem przez pozwanego kosztów związanych z ustanowieniem kuratora sądowego nadzorującego przebieg kontaktów pozwanego z dziećmi;

c) nie zmniejszyły się możliwości zarobkowe matki powodów, gdyż rezygnacja z zatrudnienia w ZUS była bezpodstawna, albowiem matka powodów nie musiałaby się decydować na ten krok, gdyby korzystała z pomocy (wielokrotnie oferowanej) pozwanego w zakresie zawożenia i odwożenia dzieci w niezbędne miejsca oraz jego udziału w rehabilitacji dzieci i opiece nad nimi;

- art. 136 k.r.o. przez:

a) jego zastosowanie w stosunku do darowizny dokonanej przez pozwanego na rzecz jego matki i uznanie, że nie było ku temu ważnych przyczyn, w sytuacji gdy nieruchomości pozwanego stanowiąca przedmiot darowizny była ściśle związana z nieruchomością matki pozwanego; matka pozwanego dbała o nią i opłacała wszelkie opłaty jakie były z nią związane (gdyż pozwany nie miał na to środków, jak również na dojazdy do przedmiotowej nieruchomości by nią odpowiednio gospodarować);

b) jego niezastosowanie w stosunku do bezpodstawnego ograniczenia zakresu pracy matki powodów, a tym samym jej dochodów, w sytuacji gdy matka powodów nie musiała iść na urlop wychowawczy, albowiem mogła skorzystać z pomocy oferowanej jej wielokrotnie przez pozwanego w zakresie opieki, transportu i udziału w rehabilitacji oraz wizytach lekarskich małoletnich powodów;

- art. 135 § 1 k.r.o. przez ustalenie zakresu obowiązku alimentacyjnego pozwanego na rzecz małoletnich powodów powyżej zakresu ich usprawiedliwionych potrzeb oraz powyżej możliwości zarobkowych i majątkowych pozwanego;

- art. 133 § 1 k.r.o. przez jego niezastosowanie i obciążenie pozwanego całością rzeczywistych kosztów utrzymania powodów, w sytuacji gdy koszty te są niższe aniżeli wysokość orzeczonego przez Sąd I instancji obowiązku alimentacyjnego.

Nadto rozstrzygnięciu z dnia 21 grudnia 2015 r. skarżący zarzucił naruszenie prawa procesowego, mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia, a to przepisu art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 328 § 2 k.p.c. polegające na przekroczeniu granic swobodnej oceny dowodów, z pominięciem zasad wiedzy, logiki i doświadczenia życiowego przez:

- bezkrytyczne danie wiary matce powodów w zakresie ponoszonych przez nią kosztów na powodów, zasadności korzystania z odpłatnych form leczenia i rehabilitacji (w sytuacji gdy są one dostępne w ramach NFZ), w wyniku czego zawyżone zostały koszty związane z zaspokajaniem uzasadnionych potrzeb powodów;

- nieuwzględnienie treści zeznań partnerki pozwanego - K. Z. oraz zeznań pozwanego jak również orzeczenia w przedmiocie kontaktów pozwanego z powodami w zakresie: wymiaru czasu tych kontaktów i ponoszonych przez powoda kosztów utrzymania dzieci podczas realizacją kontaktów pozwanego z powodami (ponoszonych przez niego

obok alimentów); woli brania szerszego udziału pozwanego w życiu powodów i negatywnej postawy matki w tym zakresie; obciążenia pozwanego kosztami kuratora sądowego (ok. 800 zł miesięcznie) podczas kontaktów z powodami - co wynika z nieprzychylniej postawy matki powodów względem pozwanego (jak wskazuje treść uzasadnienia postanowienia zostały one ustalone wyłącznie w celu umożliwienia egzekwowania ustalonych kontaktów).

- niewłaściwą ocenę dokumentacji medycznej, zaświadczeń, rachunków i faktur i zawyżenie uzasadnionych potrzeb małoletnich powodów, w sytuacji gdy koszty te nie wzrosły (niektóre odpadły albo zmalały).

Mając na uwadze powyższe pozwany – powód wzajemny wniósł o:

- zmianę wyroku w zaskarżonej części przez oddalenie w całości powództwa małoletnich powodów i zasądzenie od małoletnich powodów na rzecz pozwanego kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu przed Sądem I instancji według norm przepisanych,

- zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego przed Sądem II instancji według norm przepisanych

- orzeczenie względem małoletnich powodów obowiązku zwrotu (przez ich przedstawicielkę ustawową) kwot po 1.400 zł (od I. K. po 800 zł, zaś od S. K. po 600 zł) miesięcznie płatnych od dnia wniesienia powództwa do dnia uprawomocnienia się wyroku w niniejszym postępowaniu.

W odpowiedzi reprezentowani przez matkę małoletni powodowi wnieśli o oddalenie apelacji pozwanego – powoda wzajemnego w całości.

W toku postępowania odwoławczego Sąd Okręgowy uzupełnił postępowanie dowodowe o następujące dowody:

- zaświadczenie lekarskie i historię leczenia z D. C. wraz z przelewami oraz fakturami – k. 744-756, 787, 796-797,

- zaświadczenia dotyczące konsultacji ortopedycznych, neurologicznych, okulistycznych wraz z fakturami – k. 715-720, 738-743, 757-763, 775-782, 784,786, 788-795,

- faktury i polecenia przelewu za zajęcia na basenie – k. 721-732, 734-736,

- faktury na zakup ortezy i obuwia do ortezy – k. 772, 774,

- zaświadczenie zakładu pracy o urlopie wychowawczym - k. 800,

- odpis skróconego aktu urodzenia małoletniej M. K. (2) – k. 840.

Sąd Okręgowy dodatkowo ustalił, co następuje

Małoletni I. i S. K. nadal wymagają intensywnego leczenia i rehabilitacji. Dzieci stale pozostają pod opieką specjalistów, w tym przede wszystkim z zakresu ortopedii i neurologii. Małoletni w ramach leczenia uczestniczą także w hipoterapii oraz w zajęciach na basenie, których koszt wynosi około 350 zł na dziecko miesięcznie.

Na przełomie 2015 i 2016 r. J. F. zakupiła dla małoletniego I. K. zalecaną w procesie jego leczenia ortezy typu D. za kwotę 1.800 zł miesięcznie. Następnie w lutym 2016 r. przedstawicielka małoletniego kupiła dziecko obuwie do ortezy. Całkowita kwota zaopatrzenia w tym przypadku wyniosła 670 zł. Zakup zaopatrzenia medycznego przez J. F. był dofinansowywany z NFZ, w tym buty co do kwoty 420 zł (cena pozostała do zapłaty wyniosła 250 zł).

Małoletni I. i S. K. korzystają z prywatnej opieki stomatologicznej. Decyzją J. F. jest ona realizowana w placówce „D. C.. Centrum stomatologii rodzinnej” we W.. W okresie od marca do kwietnia 2016 r. przedstawicielka dzieci na leczenie dentystryczne małoletnich przeznaczyła kwotę około 1.000 zł.

W kwietniu 2016 r. u małych dzieci zdiagnozowano potrzebę używania okularów (do dali). Koszt ich zakupu, który został pokryty przez matkę, wyniósł 720 zł – po 360 zł na dziecko.

W czerwcu 2016 r. mały S. K. skręcił prawą nogę podczas kontaktu z ojcem.

J. F. przebywa na urlopie wychowawczym od dnia 01 października 2014 r. do dnia 30 września 2016 r.

W dniu (...) urodziła się M. K. (2) - córka pozwanego ze związku z K. Z..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje

Apelacja D. K. (1) zasługiwała na częściowe uwzględnienie.

W pierwszej kolejności Sąd Okręgowy wskazuje, że Sąd I instancji w prawidłowy sposób określił materialnoprawną podstawę rozstrzygnięcia – co też nie stanowiło zarzutu apelacji pozwanego – powoda wzajemnego. Tytułem wyjaśnienia należy jedynie w tym zakresie wskazać, że zgłoszone w powództwie oraz w powództwie wzajemnym żądania dotyczyły modyfikacji orzeczonego uprzednio wyrokiem Sądu Rejonowego z dnia 25 marca 2014 r. obowiązku alimentacyjnego D. K. (1) wobec małych dzieci – I. i S. K.. Z uwagi na charakter żądań, główną podstawę ich oceny stanowił art. 138 k.r.o. oraz art. 135 k.r.o. Z łącznego zastosowania tych przepisów wynikały bowiem dwie reguły. Po pierwsze w razie zmiany stosunków, to jest zmiany zakresu usprawiedliwionych potrzeb uprawnionych lub możliwości zarobkowych zobowiązanego – zobowiązany może żądać zmiany orzeczenia dotyczącego obowiązku alimentacyjnego. Po drugie analogiczna legitymacja przysługuje uprawnionym, którzy mogą domagać się dalszego zabezpieczenia w przypadku zwiększenia się ich własnych potrzeb lub zwiększenia się możliwości zarobkowych lub majątkowych zobowiązanego. Dodatkowo Sąd Okręgowy zważył, że zasadne było dokonanie przez Sąd Rejonowy oceny stanu faktycznego sprawy przez pryzmat art. 136 k.r.o., zgodnie z którym, jeżeli w ciągu ostatnich trzech lat przed sądowym dochodzeniem świadczeń alimentacyjnych osoba, która była już do tych świadczeń zobowiązana, bez ważnego powodu zrzekła się prawa majątkowego lub w inny sposób dopuściła do jego utraty albo jeżeli zrzekła się zatrudnienia lub zmieniła je na mniej zyskowne, nie uwzględnia się wynikłej stąd zmiany przy ustalaniu zakresu świadczeń alimentacyjnych.

Niemniej mimo trafnego określenia podstawy prawnej rozstrzygnięcia, Sąd Rejonowy dokonał częściowo nieprawidłowych ustaleń faktycznych, wskutek czego wydał niezasadne orzeczenie odnośnie wysokości obowiązku alimentacyjnego.

Sąd Okręgowy zważył, że Sąd Rejonowy niezasadnie przyjął, iż od czasu wydania ostatniego orzeczenia alimentacyjnego wzrostowi uległy usprawiedliwione potrzeby małych dzieci. W ocenie Sadu Okręgowego minął zbyt krótki okres, aby doszło do naturalnego (związanego z dorastaniem) zwiększenia się kosztów utrzymania małych dzieci. W zakresie zaś w jakim zwiększeniu uległy koszty ich leczenia, które bezspornie musi być i jest kontynuowane, Sąd Okręgowy poczynił pewne zastrzeżenia. Po pierwsze, o ile faktycznie mały I. i S. wymagają ciągłej pomocy leczniczej i rehabilitacyjnej, to nic nie stoi na przeszkodzie, aby podejmować starania o jej uzyskanie w ramach świadczeń publicznych (NFZ). Wiadomym jest, że terminy oczekiwania w NFZ są odległe, to należy uznać, że bieżące zapisywanie się do tak zwanych „list kolejkowych” pozwoliłoby na choćby częściowe zmniejszenie wydatków na prywatną służbę zdrowia. Czas oczekiwania na zabiegi dla dzieci jest krótszy niż czas oczekiwania na zabiegi dla osób dorosłych. Podobnie takie zmniejszenie kosztów leczenia mogłoby nastąpić także w przypadku, gdyby matka małych dzieci pozwoliła pozwanemu – powodowi wzajemnemu na czynne uczestniczenie w leczeniu i rehabilitacji synów. Wówczas możliwe stałoby się choćby skorzystanie z dostępnej D. K. (1) prywatnej opieki zdrowotnej opłacanej w ramach zryczałtowanych pakietów. Należy więc uznać, że działania matki małych dzieci ograniczające udział ojca w życiu dzieci tylko i wyłącznie do spełniania świadczeń alimentacyjnych, dotyczą nie tyle samego zobowiązanego, co przede wszystkim małych I. i S.. Nade wszystko Sąd zważył, że do usprawiedliwionych potrzeb małych dzieci nie można w pełni zaliczyć kosztów leczenia stomatologicznego. Koszty te bowiem przekraczają typowe wydatki na leczenie dentystryczne małych I. i S.. Ich ponoszenie w tej wysokości świadczy o tym, że matka

małoletnich nie poczyniła wystarczających starań aby zapewnić synom tańszą (co w obecnych realiach nie oznacza gorszą) opiekę stomatologiczną. Pozostanie przy usługach pierwszej placówki dentystycznej, której się zaufało, nie może w pełni obciążać pozwanego – powoda wzajemnego. Podobnie Sąd Okręgowy uznał, że kosztów utrzymania dzieci nie zwiększają w zakresie wskazywanym przez matkę małoletnich koszty zakupu ortez. Doświadczenie życiowe Sądu pozwala bowiem uznać, że ortozy te, jako podlegające częstej wymianie, nie ulegają szybkiemu zniszczeniu i mogą być z sukcesem odsprzedawane. Poza ceną odsprzedaży wydatek na nie zmniejsza także częściowa refundacja z NFZ. Wobec powyższych okoliczności Sąd zważył, że choć niektóre wydatki na małoletnich mogły ulec zwiększeniu w stosunku do ustaleń zawartych w ostatnim orzeczeniu alimentacyjnym (wydatki na zajęcia na basenie, zakup okularów), to w ogólnym rozrachunku należało uznać, że wysokość usprawiedliwionych potrzeb małoletnich nie uległa eskalacji. Nie bez znaczenia dla wymiaru obowiązku alimentacyjnego i możliwości pracy matki małoletnich, jest także fakt, rozpoczęcia przez dzieci zajęć przedszkolnych. Obecność przedstawicielki ustawowej w przedszkolu można uznać za usprawiedliwioną w początkowym okresie ich uczęszczania do przedszkola a nie wydaje się uzasadniona stała obecność matki na zajęciach.

Sąd Okręgowy uznał za prawidłowe ustalenia i zważania Sądu Rejonowego w kwestii możliwości zarobkowych pozwanego – powoda wzajemnego. Sąd II instancji zważył, co też zostało przyznane przez D. K. (1), że zwiększeniu ulegały jego zarobki. Pozwany – powód wzajemny zarabia bowiem obecnie około 7.000 zł netto, a nie jak miało to miejsce w czasie ostatniego orzekania o obowiązku alimentacyjnym – około 5.500 zł netto. Dlatego też nawet uwzględniając, iż w związku z urodzeniem się córki D. K. (1) ze związku z K. Z. (małoletniej M.) doszło do zwiększenia możliwości zarobkowych i finansowych zobowiązanego. Wydatki na M. K. (2) są bowiem dzielone pomiędzy obojga rodziców, przy czym udział pozwanego – powoda wzajemnego bez wątpienia jest mniejszy od stopnia zwiększenia się jego zarobków. W kwestii sytuacji finansowej D. K. (1) Sąd dodatkowo wyjaśnia, że znaczenia dla rozstrzygnięcia zasadniczo nie miały powoływane w toku sprawy okoliczności mieszczące się w dyspozycji art. 136 k.r.o. Przede wszystkim w tym zakresie należy zważyć, że zwrotne wyzbycie się przez D. K. (1) na rzecz swoich rodziców nieruchomości nie miało wpływu na sytuację materialną zobowiązanego. Dochody z tej nieruchomości, o ile można mówić, że możliwe byłoby ich stałe uzyskiwanie, byłby nieznaczące w stosunku do uzyskiwanego przez pozwanego – powoda wzajemnego wynagrodzenia za pracę.

W kwestii możliwości zarobkowych matki małoletnich powodów – pozwanych wzajemnych, Sąd zważył zaś, że J. F. nadal, co najmniej do września 2016 r., przebywa na urlopie wychowawczym.

Wobec powyższych okoliczności, to jest utrzymania się od czasu ostatniego orzeczenia alimentacyjnego poziomu usprawiedliwionych potrzeb małoletnich i możliwości zarobkowych ich matki oraz zwiększenia się możliwości zarobkowych i finansowych zobowiązanego, Sąd uznał za zasadne określenie alimentów należnych od ojca na rzecz dzieci na poziomie po 1.500 zł na dziecko (po 3.000 zł miesięcznie na dwoje dzieci). Kwoty te z jednej strony pozwolą na realizację części potrzeb I. i S. K., a z drugiej nie wpłyną na możliwość zaspokojenia przez D. K. (2) jego własnych potrzeb oraz potrzeb małoletniej M. K. (3).

Na podstawie art. 385 k.p.a. i art. 386 § 1 k.p.c. Sąd orzekł więc jak w punktach I i II wyroku.

Wobec dyspozycji art. 102 k.p.a. Sąd zważył za zasadne nie obciążanie małoletnich powodów kosztami procesu w postępowaniu apelacyjnym. Za zaistnieniem w sprawie wypadku szczególnie uzasadnionego przemawiała sytuacja zdrowotna uprawnionych do alimentacji oraz związana z nią konieczność ponoszenia wydatków na leczenie i rehabilitację. Sąd orzekł więc jak w punkcie III wyroku.